

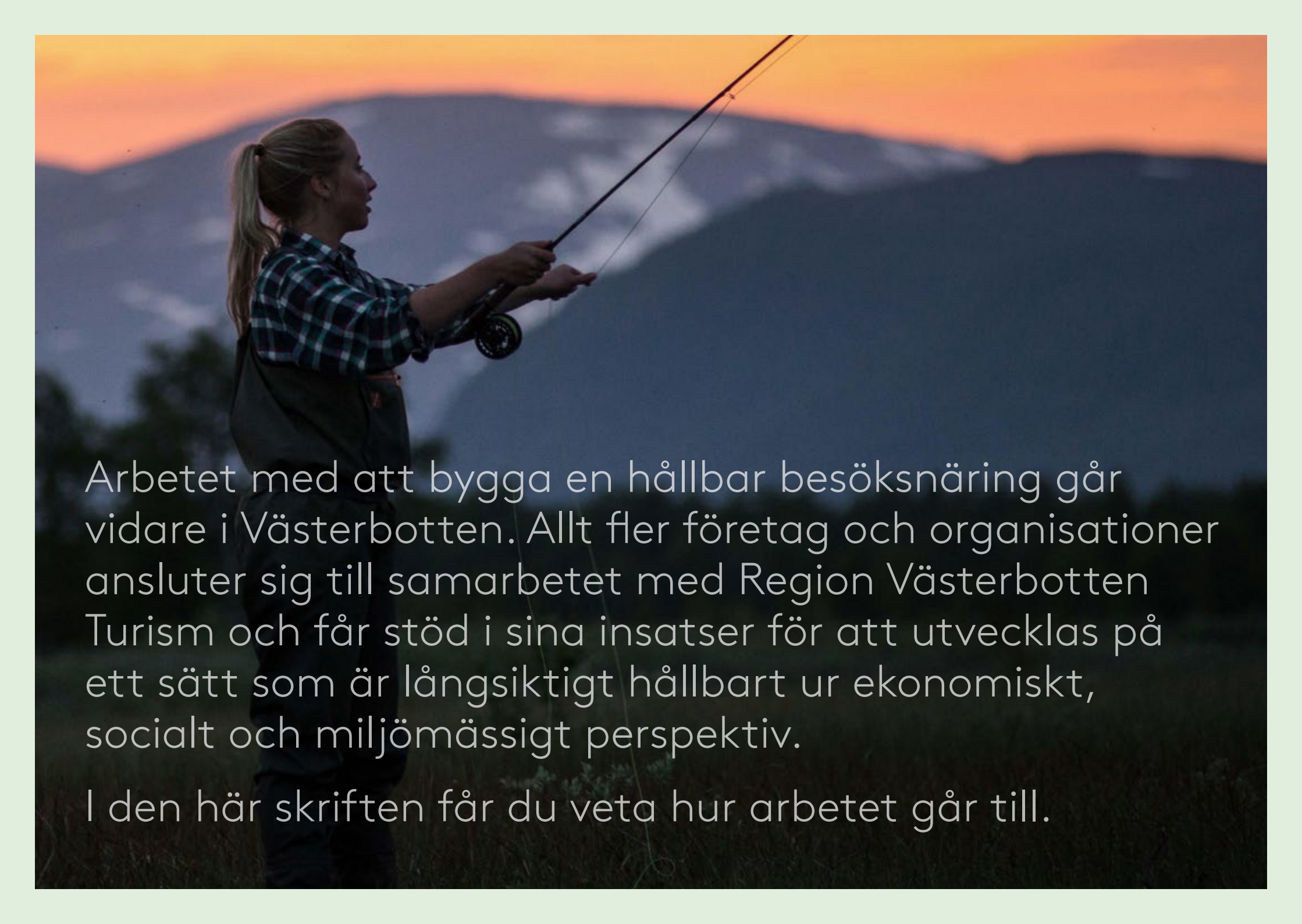
Hållbarhet på riktigt

En skrift om hur vi bygger en
hållbar besöksnäring i Västerbotten

Välkommen
till en verklig
upplevelse

A woman with blonde hair in a ponytail, wearing a plaid shirt and dark overalls, is shown in profile from the waist up, holding a fishing rod. She is standing in a grassy field. The background features a range of mountains under a vibrant sunset sky with orange and yellow hues. The overall scene is peaceful and scenic.

Arbetet med att bygga en hållbar besöksnäring går vidare i Västerbotten. Allt fler företag och organisationer ansluter sig till samarbetet med Region Västerbotten Turism och får stöd i sina insatser för att utvecklas på ett sätt som är långsiktigt hållbart ur ekonomiskt, socialt och miljömässigt perspektiv.

I den här skriften får du veta hur arbetet går till.

Detta har hänt

I sin roll som samordnande, regional besöksnäringsoorganisation har Region Västerbotten Turism (RVT) målmedvetet samlat aktörer av olika slag. De har var och en försetts med verktyg för hållbarhet som är relevanta för just deras verksamhet.

RVT har utvecklat en arbetsmetod som ger resultat. Arbetet startade 2015 genom att översätta en metod framtagen av Global Sustainable Tourism Council, FN:s organ för turismfrågor. Metoden går ut på att göra en diger genomgång av aktörernas alla delar, analysera förändringsbehov och ta fram en åtgärdsplan. Aktörer har samlats i både runda bord-samtal och i individuella samtal. Detta visade sig vara just vad Västerbottens företag och organisationer önskar.

För att finansiera den arbetskraft som behövdes drevs arbetet först i projektform under namnet AC Hållbar Export. När projekttiden tog slut fanns redan en ny satsning på plats för att ta vid, nu med ökad styrka genom projektet Upplevelsecenter/Västerbotten Experience.

Idag är hållbarhetsarbetet och Global Sustainable Tourism Council-metodiken en del av RVT:s kärnverksamhet. Med denna grund kan vi möta behoven hos regionens aktörer och erbjuda stöd för vidareutveckling. Det är också

en utgångspunkt för RVT:s uppdrag inom organisationen som ansvarar för Västerbottens regionala utveckling: Att göra Västerbotten till en ännu bättre plats att leva och verka i.

Med Global Sustainable Tourism Council-metodiken som grund har vi utvecklat en metod för kvalitetssäkring och fortsatt utveckling av besöksnäringens upplevelser. Den handlar om att skapa ännu bättre upplevelser, att kunna visa det bästa Västerbotten har att erbjuda och att skapa en stolthet för våra upplevelser, vår natur,

kultur och värdskap. Vi kallar den för Västerbotten Experience och vi har tagit fram ett sigill som ska visa vägen till dessa upplevelser.

En del av det hållbara samhället

Besöksnäringens aktörer är viktiga för alla. De är en väv av aktiviteter och företeelser som genomsyrar vårt samhälle.

Region Västerbotten Turisms arbetsområde omfattar allt från stora företag till ideella initiativ och grundläggande samhällsfunktioner, som fysisk infrastruktur och digitala möjligheter.

En plats som är attraktiv att besöka har också ett utbud av varor och tjänster som skapar trivsel för de bofasta. Besöksnäringen är ett avgörande verktyg för att stärka Västerbotten som en plats att leva, trivas och utvecklas på.

I Västerbotten finns goda förutsättningar att utveckla besöksmål

och verksamheter. Men konkurrensen är hård och fallgroparna många. För att Västerbotten på ett långsiktigt hållbart sätt ska nå sin fulla potential, behövs ett strategiskt fokus och den konstruktiva samverkan RVT:s arbetsmetod erbjuder.

Med ett övergripande perspektiv på gemensamma målsättningar kan RVT hitta resurser och lösningar, även på lokal nivå, tack vare sin roll bakom kulisserna med förankringar i nationella och internationella sammanhang.

Långsiktig regional utveckling

Region Västerbotten Turisms ledning har målmedvetet arbetat med att säkra tillgång till kompetens och nätverk inom hållbarhetsarbete i Sverige och internationellt. Både bland turismorganisationer och i forskningsmiljöer.

Idag går verksamhetens strategi och rekrytering av medarbetare hand i hand med det övergripande målet att bygga en långsiktigt hållbar besöksnäring som är i framkant.

Genom det är RVT en stark ledare som har möjlighet att samla in kunskap om vad och hur du kan arbeta hållbart. Tack vare de senaste årens granskningar och hållbarhetssamtal ute i regionen samt medarbetarnas

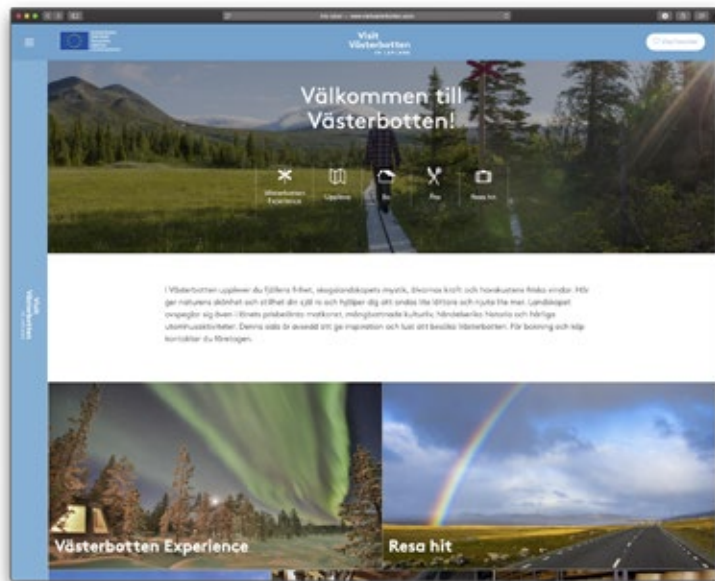
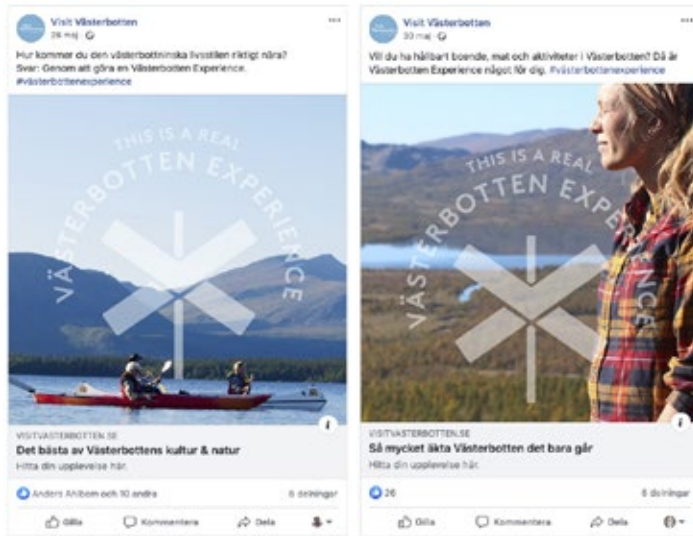
egna erfarenheter vet vi hur den kunskapen bäst omsätts i verkligt arbete och konstruktiv utveckling – på alla nivåer.

Hållbarhet må vara ett begrepp som används i alla möjliga sammanhang, men i Västerbotten menar vi det vi säger. RVT gör verklighet av hållbarhetspratet och det är vi stolta över!

Om Västerbotten Experience

Västerbotten Experience är ett sigill som finns på en mängd besöksmål runt om i Västerbotten. Sigillet tilldelas företag som uppfyller kriterier baserade på GSTC:s metodik. Granskningarna utförs av Region Västerbotten Turism.

De diplomerade verksamheterna ska vara förebilder inom miljöhänsyn, klimatsmarta lösningar och lokalt ansvarstagande. Vartannat år följs granskningen upp.

En Västerbotten Experience erbjuder gästen boende, mat och/eller aktiviteter som karakteriseras av hållbarhet i alla led. Här värnar och vårdar man natur och kultur. Maten görs på lokala råvaror i så stor utsträckning det går. Allt gästen upplever karaktäriseras av Västerbottens livsstil och gästvänlig-

het och det är alltid förhållandevis lätt att ta sig dit. Idén är helt enkelt att erbjuda så mycket äkta Västerbotten det bara går under ett besök.

Ambitionen är också att skapa kluster av företag som vill erbjuda en samlad upplevelse. Ett sådant kluster jobbar tillsammans för att utveckla sina upplevelser och sin bygd. Det kan gemensamt visa på viktiga utvecklingsområden och insatser genom att lyfta besöksnäringens behov.

Så kvalitetssäkras företag och kluster

Hur ser processen ut för den som vill bli en kvalitetssäkrad Västerbotten Experience och kanske ingå i ett kluster. På följande sidor kan du följa tillvägagångssättet.

Inspiration och information

- Presentation av Västerbotten Experience som inspiration och information till företag och andra intressenter.
- Folder om Västerbotten Experience som beskriver konceptet.
- Kommunikationsmanual som beskriver hur sigillet kan användas.

Företagsavtal och kriterier

- Avtal mellan företag och Region Västerbotten Turism.
- Kriteriedokument med kvalitets- och hållbarhetskriterier avseende företag som vill bli godkända att leverera Västerbotten Experience-upplevelser (baserat på GSTC).

Dokument för klusterbildning

- Kriteriedokument för destinationer (baserat på GSTC)
- Turismp lan-upplägg; hur du planerar ett åtgärdsprogram för ett Västerbotten Experience-kluster.

Processen för att godkänna företag till Västerbotten Experience:

Västerbotten Experience - företag

1. Informations- och inspirationsträff

- Inspirationsseminarium för alla intresserade.
- Information om Västerbotten Experience för företag och om kluster.
- Enskilda företag gör intresseanmälan till Region Västerbotten Turism att bli godkända Västerbotten Experience och kvalitetsgranskas.

2. Granskning

- Tid bokas och företagsbesök genomförs. Verksamheten går igenom med kriteriemall som stöd.
- Företagsrapport som summerar företagets styrkor och utmaningar i relation till kriterierna skrivs av RVT och åtgärder föreslås.
- RVT genomför uppföljande granskningar varannat år.

3. Åtgärder och godkännande

- Beslut om åtgärder som måste genomföras innan företaget godkänns presenteras. Minimnivå är hållbarhetspolicy och en enkel miljöplan. Företaget och Region Västerbotten Turism ska vara överens om de åtgärder som måste genomföras.
- Företag kan få hjälp att arbeta igenom hållbarhetspolicy och miljöplan med mallar som finns.
- Avtalet undertecknas.
- Tillgång till sigill och manual för hur sigillet ska användas.

Processen för att bli ett Västerbotten Experience-kluster:

Västerbotten Experience - kluster

1. Inledande möten

- Klusterträff med företagen. Man går igenom förutsättningarna för ett kluster och diskuterar upplevelser; infrastruktur; mat; boende; kvalitet; målmarknader; marknadsföring; professionell support; bildandet av Västerbotten Experience-kluster.

2. Översiktlig inventering

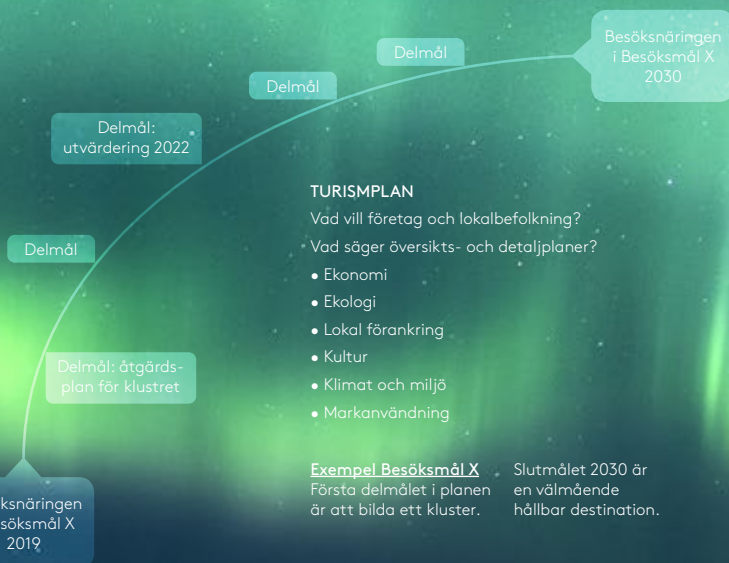
- Visuellt besiktning vid behov.
- Renhållning, säkerhet, lokal förankring, tillgänglighet, natur- och kulturvård; temaupplevelser att utveckla, leder med mera. Åtgärdsbehov antecknas.

3. Planering av åtgärder och utkast till turismplan

- Rapportansvarig organiserar upp företagens synpunkter, inventeringar med mera.
- Specialister anlitas vid behov. De kan bjudas till området för rådgivning.

- Studieresor kan arrangeras.
- Resultatet av planeringen blir ett förslag till åtgärder, som läggs in i turismplanen för Västerbotten Experience-klustret.

TURISMPLAN

Vad vill företag och lokalbefolkning?
Vad säger översikts- och detaljplaner?

- Ekonomi
- Ekologi
- Lokal förankring
- Kultur
- Klimat och miljö
- Markanvändning

Exempel Besöksmål X

Första delmålet i planen är att bilda ett kluster.

Slutmålet 2030 är en välmående hållbar destination.

4. Turismplan/åtgärdsplan

- Samarbetet mellan företag.
- Marknadsföring.
- Klustrets gemensamma hållbarhets- och kvalitetsarbete som inte enskilda företag kan göra.
- Åtgärder som måste ordnas innan klustret godkänns. Tidsplan för andra åtgärder.
- Begäran om stöd från det offentliga.
- Budget: gemensamma klusteråtgärder och finansiering.
- Region Västerbotten Turism och Västerbotten Experience-klustret antar turismplanen.
- Verka för att kommunen prioriterar Västerbotten Experience-klustret.

5. Genomförande av turismplan

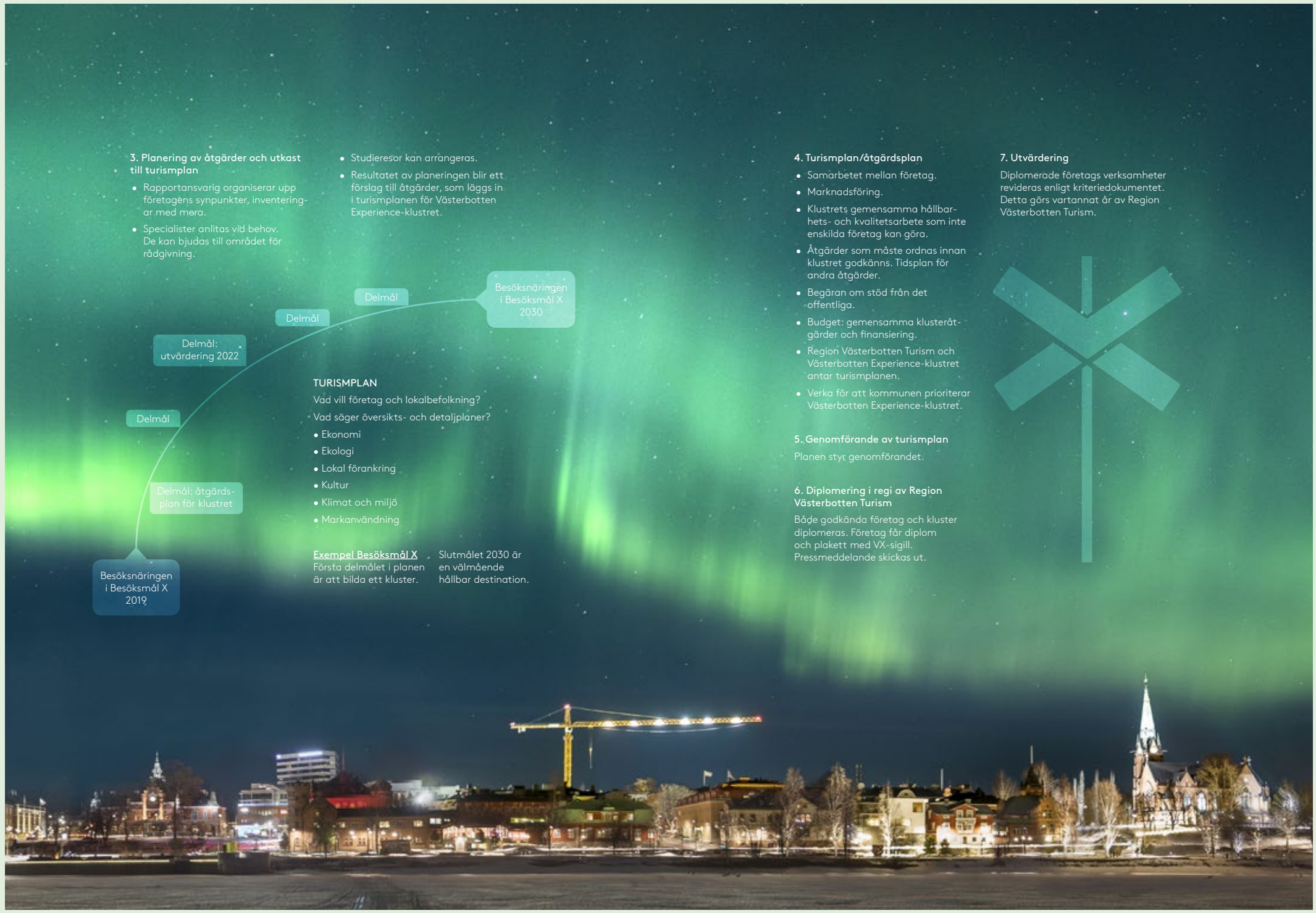
Planen styr genomförandet.

6. Diplomerings i regi av Region Västerbotten Turism

Både godkända företag och kluster diplomas. Företag får diplom och plakett med VX-sigill. Pressmeddelande skickas ut.

7. Utvärdering

Diplomerade företags verksamheter revideras enligt kriteriedokumentet. Detta görs vartannat år av Region Västerbotten Turism.

Hur kan vi hjälpa dig

Vill du veta mer om oss på Region
Västerbotten Turism, om vårt hållbarhetsarbete
eller om Västerbotten Experience?
Då är du varmt välkommen att kontakta:

Annika Sandström

Regionturismchef

Region Västerbotten

Tel +46 70-550 16 08

annika.sandstrom@regionvasterbotten.se